

SONNY BOY

IN MAKKELIJKE TAAL

Lezen voor Iedereen | Uitgeverij Eenvoudig Communiceren

www.lezenvoorieen.be

www.eenvoudigcommuniceren.nl

Deze uitgave is een bewerking van de roman *Sonny Boy* oorspronkelijk gepubliceerd door uitgeverij Hollands Diep.

Bewerking: Marian Hoefnagel

Eindredactie: Nicolet Oost Lieveense

Redactie en vormgeving: Eenvoudig Communiceren

© 2024 | Uitgeverij Eenvoudig Communiceren, Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN 978 90 8696 780 3

NUR 286

SONNY BOY

Annejet van der Zijl

IN MAKKELIJKE TAAL

Dit boek heeft het keurmerk Makkelijk Lezen

Voorwoord door Marian Hoefnagel

Sonny Boy heeft echt bestaan. In dit boek staat dus een waargebeurd verhaal. Het speelt zich af in Suriname en in Nederland, in de vorige eeuw. Het is een mooi verhaal en het is een verschrikkelijk verhaal. Het is een verhaal uit het echte leven.

Het boek *Sonny Boy* is geschreven door Annejet van der Zijl. Zij heeft Sonny Boy aan het eind van zijn leven leren kennen. Hij heeft haar toen de bijzondere geschiedenis van zijn familie verteld.

Het boek verscheen voor het eerst in 2004 en werd heel populair. Er is ook een film van gemaakt. Sonny Boy heeft de première van die film nog meegemaakt. Hij was er heel trots op. Veel mensen in Suriname en Nederland kennen nu het verhaal van zijn leven. En daarmee ook een deel van de geschiedenis van Suriname en Nederland in de 20ste eeuw.

Het boek dat u nu leest, is geschreven in makkelijke taal. Het prachtige verhaal van Annejet van der Zijl is daarmee bereikbaar voor iedereen. In dit boek komen veel personen voor. Achterin staat een lijst met de belangrijkste personen.

De rivier, 1923

Waldemar is een zwemmer. Hij is pas 14, maar hij zwemt zo 20 kilometer over de rivier. Dat kunnen alleen de sterkste en slimste zwemmers van Paramaribo. Want de Suriname-rivier is als een krokodil: stil maar heel gevaarlijk. 's Morgens stroomt het water rustig naar zee. Maar 's avonds komt het water van de zee met geweld binnen. En dan stroomt de rivier de andere kant op. Soms houdt de wind het water rustig. Op andere momenten draait het alle kanten op.

De rivier is een stille moordenaar. Bijna elke Surinaamse familie heeft een zoon of neef die in de rivier verdronken is. Toch blijven de bruine jongens door het water schieten. Want dat betekent respect van klasgenoten. En de bewondering van de meisjes die stiekem kijken.

Waldemar is een rustige jongen. Maar als hij zwemt, gebeurt er iets bijzonders. Dan kijkt iedereen naar hem. De rivier en hij spelen met elkaar. Hij is nooit bang voor het water. Vroeger heeft hij urenlang zitten kijken naar de golven. Hij begrijpt hoe het water heen en weer wordt getrokken, door eb en vloed. Hij begrijpt hoe de wind het water laat bewegen.

Hij weet precies waar je moet zwemmen. En vooral: wannéér je moet zwemmen. Hij is een zoon van Suriname, groot geworden met de rivier. Het water is zijn vriend.

1. November in Holland

Het is november 1928. Het Hollandse platteland is somber en nat. Geen mens is buiten in de koude regen en harde wind. Maar in de grote stad voelt het anders. De hoge huizen geven bescherming. De verlichte ramen van de cafés beloven warmte. En juist dan kan de liefde naar binnen sluipen. Vooral als je je oud voelt, of moe.

En Rika Hagenaar-van der Lans is moe, in de herfst van 1928. Omdat haar man niet wil begrijpen dat zij hem echt verlaten heeft. Omdat het niet lukt om een eigen leven op te bouwen met vier jonge kinderen. En omdat haar familie niet wil helpen. Het is haar eigen schuld, vindt de familie. En Rika weet dat het waar is. Ze heeft alles op het spel gezet om met Willem te trouwen. Willem, die nu haar grootste vijand is. Het begon allemaal zo romantisch. Een soort Romeo en Julia in Den Haag rond 1900.

Rika is de oudste dochter in een groot, katholiek gezin. Ze is heel gelovig in haar jeugd. Als ze 12 is, doet ze haar eerste plechtige communie. Ze zegt dan dat ze zo naar Christus verlangt. Op de foto van die dag kijkt ze intens in de camera.

Vier jaar later kijkt ze precies zo naar Willem Hagaraar. En dan verlangt ze naar hem.

*

Willem ziet Rika voor het eerst als hij 19 is. Ze is een meisje met een mooi gezichtje en stevige armen. Hij is meteen verliefd. Rika wil graag trouwen met de lange student. Maar ze weet dat het niets kan worden. Want Willems vader is protestants en hij haat het rooms-katholieke geloof. Ook Rika's ouders willen niet dat Rika trouwt met iemand die niet katholiek is. Want dat is een doodzonde.

Toch blijven Rika en Willem elkaar stiekem ontmoeten. Rika's moeder ontdekt het en neemt stevige maatregelen. Rika moet naar de katholieke kostschool in Moerdijk. Dat is 60 kilometer van Den Haag. Dat is ver genoeg, denkt Rika's moeder. Rika schrijft brave brieven naar huis en praat niet over Willem. Maar de verboden liefde gaat door.

Een kostschool is een school waar je niet alleen les krijgt, maar ook woont.

Willem studeert techniek en werkt hard. Hij haalt het ene na het andere examen. Zijn droom is een baan bij Rijkswaterstaat. In 1911 slaagt hij daar voor zijn toelatings-examen. Hij pakt meteen de fiets en rijdt naar Moerdijk. Daar klimt hij over de hoge muur van de kostschool, hij rent door de gillende meisjes en nonnen heen en neemt Rika mee. Ze brengen samen de nacht door en komen pas de volgende dag bij hun ouders aan. Rika heeft nu officieel haar eer verloren. En hun ouders moeten wel toestemming geven voor een huwelijk.

Op de trouwfoto kijkt Willem trots. Rika kijkt met grote, dromerige ogen naar de camera. Voor haar heeft de romantische Echte Liefde overwonnen. Maar Rika blijft niet lang dromerig. Na de bruiloft rijdt de trouwkoets langs het huis van haar ouders. Voor het huis gaat ze uitdagend rechtop staan. Haar ouders, broers en zussen zijn niet naar haar trouwerij gekomen. Rika wil nu haar witte bruidsjurk laten zien. Haar moeder is woedend.

Rijkswaterstaat zorgt voor de tunnels, bruggen, wegen, kanalen en dijken in Nederland.

Het jonge paar gaat wonen in Apeldoorn, in een villa van Rijkswaterstaat. Daar krijgen ze in 1915 een zoon, Wim. Twee jaar later komt er een dochter. Ze wordt Bertha genoemd, naar Rika's moeder. De verhouding met Rika's familie in Den Haag is nu beter. Want Rika en Willem voeden hun kinderen katholiek op. De Van der Lansen hebben gewonnen van de protestantse familie Hagenaar!

Het zijn mooie tijden. De fabrieken werken volop. En er worden spannende dingen uitgevonden: elektriciteit, auto's, radio's en grammofoons. Die maken het dagelijkse leven makkelijker en leuker. Willem doet het goed op zijn werk en hij wordt overgeplaatst naar Den Bosch. Ze voelen zich meteen thuis in het gezellige Brabant. Ze houden allebei van mooie kleren, uitgaan en dansen. Ze genieten van hun leven. En ze laten graag zien dat ze nog steeds verliefd zijn. In 1921 wordt hun derde kind geboren. Ze noemen hem Jan, naar Rika's vader. Hun geluk kan niet op.

*

Een grammofoon is een apparaat waarmee muziek afgespeeld kan worden.

In 1924 wordt Willem weer overgeplaatst. Hij wordt dijkgraaf van Goeree-Overflakkee, een eiland in Zuid-Holland. Willem is meteen een belangrijke man op het eiland. Hun vierde kind Henk wordt nog net in Den Bosch geboren. ‘Hij is onze carnavals-baby’, zeggen de ouders lachend. Want Henk is in die feestperiode verwekt. Daarna verhuist het gezin Hagenaar naar Goeree.

Het verschil tussen het gezellige Den Bosch en het koude eiland is enorm. De mensen op het eiland leven afgesloten van de buitenwereld. Het enige contact met de rest van het land is de veerboot, één keer per dag. De winkeltjes op het eiland zijn klein en armoedig. De bevolking is streng protestants en heel ouderwets. Rare dingen van de nieuwe tijd willen ze niet.

Rika mist de stad en vooral het ‘niet bekend zijn’. Op Goeree zijn de ogen van mensen overal. Ze kijken wantrouwend naar die nieuwe mevrouw uit het huis van Rijkswaterstaat. Rika is katholiek en dus een zondaar voor de eilanders. Ze zien de zonde in Rika’s lachende ogen.

Een dijkgraaf is een soort burgemeester. Hij is de baas over het water in een deel van Nederland.

Rika probeert iets van haar nieuwe leven te maken. Ze gaat zwemmen in de zee bij Ouddorp. De strenge eilanders vinden dat niet kunnen voor een getrouwde vrouw. Rika's woonkeuken is altijd vol kinderen. Ze organiseert feestjes voor hen, en ook het Brabantse carnaval. De mensen op het eiland vinden het maar niets, dat katholieke feest. Op een dag zet Rika de grammofoon van Willem in de voorkamer. Ze geeft partijtjes, net als in Den Bosch. Het eiland vindt het schandalig. Wilde dansfeesten tot diep in de nacht! Dat moet het werk van de duivel zijn.

Natuurlijk hoort Willem het geroddel over zijn vrouw. Hij heeft zelf geen moeite met Goeree. Hij geniet van zijn positie en het respect van de mensen. De ouderwetse sfeer past ook wel bij hem. Eigenlijk vindt hij dit fijner dan de katholieke vrolijkheid in Den Bosch. Hij zegt tegen Rika dat ze niet zo uitbundig moet doen. Ze moet bescheiden zijn en zich aanpassen. Ze moet blij zijn met haar luxe leven, haar mooie huis en de twee dienstmeisjes.

Rika is altijd vrolijk en makkelijk geweest, maar niemand kan haar dwingen. Ze doet niet wat Willem vraagt en Willem raakt in paniek. Vroeger vochten Rika en Willem vóór elkaar, nu vechten ze tégen elkaar.

Ze zeggen soms dagenlang niets. Op andere dagen gillen en schreeuwen ze. Hun oudste zoon Wim loopt dan wanhopig met glaasjes water tussen zijn ouders heen en weer. Maar hij krijgt ze niet rustig.

Rika probeert haar boosheid weg te eten. Ze gaat er dik en slordig uitzien. Willem zoekt de aandacht van vrouwen die wel respect voor hem hebben. Het huwelijk valt snel uit elkaar. Willem kan niet meer omgaan met zijn vrouw. En hij kan ook niet meer omgaan met zijn woede. Op een dag slaat hij Rika.

*

Eind februari 1928 vlucht Rika naar Den Haag. Ze neemt alleen de peuter Henk mee. De andere drie kinderen kunnen niet mee, omdat ze naar school moeten. Rika weet dat het dienstmeisje Jans goed voor hen zal zorgen. Want dat doet Jans altijd.

In Den Haag gaat Rika naar haar ouders, maar die willen haar niet helpen. Ze waren al tegen het huwelijk met Willem. Maar een scheiding is nog veel erger. Rika's zuster Jo neemt haar wel in huis. Jo weet hoe moeilijk het is voor een vrouw alleen. Jo's man heeft haar een paar jaar geleden verlaten en Jo is toen kamers gaan verhuren.

Rika krijgt één van die kamers. Ze kan nu een nieuw leven beginnen en ze knipt haar lange haar af.

In juni komen Wim, Bertha en Jan bij hun moeder wonen. Rika probeert hun leven zo leuk mogelijk te maken. Ze neemt de kinderen iedere dag mee naar Scheveningen, naar het strand en de zee. Maar voor Wim en Jan is de verhuizing een ramp. Ze hadden het heerlijk op Goeree. Ze konden daar zwerven in de duinen. Hun vader had er twee houten kampeerhuisjes laten bouwen, speciaal voor hen. Nu zitten ze opgesloten op een bovenverdieping. Ze hopen dat hun moeder snel weer teruggaat naar Goeree. Ook Willem denkt dat Rika wel weer terug zal komen. Wat moet ze anders?

Maar Rika komt niet terug. In oktober 1928 vindt ze een bovenwoning aan de Azalea-straat in Den Haag. Ze gaat daar kamers verhuren, net als haar zuster Jo. Meteen krijgt ze haar eerste kostganger: Waldemar, een zwarte man uit Suriname.

Een kostganger huurt een kamer bij iemand thuis. Hij eet ook mee met het gezin.